

Tema: Opera lirică

Propunător: Prof. Gabriel Dorolți

Motivația

Lecția este importantă, deoarece demonstrează că numeroasele noțiuni de teorie literară care trebuie introduse în clasa a VII-a pot fi înțelese și însușite de către elevi într-un mod plăcut, și prin lectura suplimentară, având din partea elevilor o mai bună implicare.

Chiar dacă ei au citit de când erau mai mici, este necesar ca, printr-un demers educativ, prin operații de analiză și sinteză, să se dea o coerență cunoștințelor dobândite, să se ajungă la recunoașterea trăsăturilor într-o operă literară lirică. Se va face recurs permanent la exercițiu și la dialog asistat de profesor și pe baza unui demers deductiv se va ajunge la recunoașterea și definirea trăsăturilor genului liric pe texte la prima vedere.

Prin obiectivele propuse, lecția le va permite elevilor să-și sistematizeze principalele noțiuni teoretice în legătură cu genul literar învățat.

Prin diferite forme de activitate (frontală, individuală, activitate în grup), elevii descoperă împreună trăsăturile operei lirice, existând o implicare activă a elevilor în învățare și creșterea încrederii în propriile forțe.

Obiective operaționale

Elevul va fi capabil :

- să deosebească elementele de ansamblu de cele de detaliu în cadrul textului citit;
- să identifice caracteristicile unei opere lirice și procedeele de expresivitate artistică;
- să redacteze o compunere scurtă pe bază unui text la prima vedere;
- să-și consolideze deprinderile de comunicare orală, de exprimare clară, coerentă a ideilor și de scriere corectă;
- să perceapă afectiv mesajul pe care îl transmite textul literar.

Condiții prealabile

- elevii posedă cunoștințe suficiente legate de opera lirică, așa că lecția se bazează pe strategii deductive ;
- nivelul clasei este unul mediu, elevii având deprinderi bune de lectură și de exprimare orală;
- s-a lucrat individual, frontal, pe grupe;

Evaluarea

- se va evalua munca fiecăruia;
- urmărirea proceselor gândirii desfășurate de elevi în timpul activității;
- fișa realizată, feedback-ul vor demonstra în ce măsură obiectivele lecției au fost atinse.

Managementul resurselor și timpul

- a)-fișe individuale pentru realizarea sensului;
 - textul suport;
 - diferite instrumente de scris;
 - portofolii , tabla, fișe de lucru, fișe de lectură.
- b)-activitatea va dura 60 de minute.

Lecția propriu-zisă

- Le comunic elevilor tema activității și obiectivele .

- Pentru a-și reaminti de noțiunea de operă literară și de trăsăturile operei lirice, voi organiza un joc *Cine sunt eu ?*

Elevii sunt împărțiți pe grupe, iar reprezentantul fiecărei grupe va veni în fața și va extrage câte un bilet pe care vor fi scrise enunțurile, dând citire biletului.

Ex. Sunt eul liric și apar într-o operă

Se vor contabiliza răspunsurile corecte și se va realiza punctajul, stabilindu-se clasamentul. Grupa câștigătoare va fi recompensată.

- În continuare, fiecare va primi fișe de lucru. Elevii lucrează individual, conform fișei, și apoi citesc răspunsurile pe care le-au dat.
- Voi nota pe tablă chestiunile esențiale din răspunsurile pe care le-au dat, descoperind astfel trăsăturile operei lirice. Elevii își vor nota pe fișe aceste lucruri, completând ciorchinele.
- Tema de casă se va verifica pe parcursul lecției, făcând recurs permanent la fișele de lectură.
- Fixarea se va face printr-o fișă de evaluare, care cuprinde afirmații la care elevii vor răspunde prin *adevărat* sau *greșit*.

Feed-back

- Aprecieri ale profesorului asupra activității elevilor ;
- Li se cere elevilor să răspundă la unele întrebări.

Temă

- 1. Creează o poezie cu titlul ***Copacul***.
 - 2. Rescrie textul, așezând versurile sub forma unui copac.
- *Ai realizat astfel o *caligramă* (un text în care cuvintele sunt dispuse astfel încât să reprezinte un obiect care constituie tema poeziei).

Fișă de lucru

Citește cu atenție textul de mai jos, pentru a putea răspunde cerințelor:

*Te uită, frunza pică obosită,
Și vântul geme prohodind departe !
Puțină vreme încă ne desparte
De iarna tristă, prea curând sosită!...*

*Ca un palat pustiu, cu geamuri sparte,
Pădurea noastră tace părăsită:
Eu singur cânt cu vocea obosită
Și trec prin încăperile-i deșarte...*

*S-au dus privighetorile măiastre,
Pustiu e cuibul blândeii turturele...
Ah, unde-i şuierul mierliței sure!*

*Pierdut din stolul mândrei lor orchestre,
Ce trist răsună cânturile mele
În liniștea adâncă din pădure...*

(Șt. O. Iosif, Toamna)

1. Selectează, din acvariul impresiilor, substantivele potrivite stării tale de după prima lectură.

uimire			încântare	tristețe	amuzament		
	durere	bucurie		speranță		regret	
melancolie			nedumerire				entuziasm
	smerenie		surprindere		indiferență		

2. Transcrie cuvintele care aparțin câmpului lexical al:

- ❖ Naturii
- ❖ sentimentelor:.....

3. Numește tema poeziei:

4. Numește modul de expunere predominant prezent în text și adu două argumente în favoarea alegerii făcute .

5. Transcrie :

- ❖ Un epitet personificator
- ❖ O comparație
- ❖ O inversiune
- ❖ O personificare

6. Precizează felul imaginilor artistice din versurile: *Te uită, frunza pică obosită./ Și vântul geme prohodind departe !*

7. Extrage, din text, cuvintele prin care se face simțită prezența eului liric și precizează valorile lor morfologice :

8. Prezintă, în câteva rânduri, sentimentele și trăirile eului liric manifestate în fața tabloului de toamnă.

9. Pornind de la răspunsurile date la cerințele de mai sus, realizează ciorchinele; vei obține trăsăturile operei lirice.

Fișă de evaluare *Opera lirică*

Citește cu atenție următoarele afirmații și încercuiește litera A, dacă o consideri adevărată sau litera G, dacă o consideri greșită. Scrie, în spațiul rezervat, răspunsul corect.

1. A.G. Opera lirică este creația în care se exprimă în mod direct gânduri, sentimente, trăiri.
2. A.G. Modurile de expunere care apar într-o operă lirică sunt narațiunea, descrierea și dialogul.
3. A.G. Eul liric reprezintă vocea care dă glas în mod direct sentimentelor, gândurilor autorului.
4. A.G. Figurile de stil și imaginile artistice predomină într-o operă lirică.
5. A.G. Mărcile gramaticale ale prezenței eului liric sunt doar verbele la persoana I.
6. A.G. Într-o operă lirică realitatea este prezentată așa cum o vede poetul.
7. A.G. Cuvintele, într-o operă lirică, își păstrează sensul lor obișnuit.

8.A.G.Cuvântul *eul* s-a obținut prin articularea pronumelui personal *eu*.

- *Lucrează cu atenție!*
- *Nu te grăbi!*
- *Recitește-ți fiecare exercițiu!*
- *Poți obține nota 10!*

AUTOEVALUARE	OBSERVAȚIILE PROFESORULUI
Mi-a plăcut cel mai mult.....	
Nu mi-a plăcut	
Eu îmi dau nota.....și sunt: Vesel Nemulțumit Abătut Indiferent	

